

Priopćenje za medije

Luxembourg, 11. studenoga 2020.

Unija tržišta kapitala: napredak se ostvaruje sporo

Slobodno kretanje kapitala jedan je od ključnih dugogodišnjih ciljeva Europske unije i jedan od stupova jedinstvenog tržišta, uz slobodno kretanje ljudi, robe i usluga. Unatoč Komisijinim nastojanjima da ostvari ambiciozni cilj izgradnje unije tržišta kapitala, rezultati se tek trebaju vidjeti, stoji u novom izvješću koje je danas predstavio Europski revizorski sud (Sud).

Poduzeća u EU-u za financiranje svojih aktivnosti tradicionalno ovise o bankama. Kako bi ponudila alternativni izvor financiranja za novoosnovana poduzeća i mala i srednja poduzeća (MSP) te kako bi mobilizirala privatni kapital, Komisija je 2015. počela ulagati napore u nadopunu bankovne unije unijom tržišta kapitala. Jedna je od svrha unije tržišta kapitala u širem smislu ukloniti prekogranične prepreke ulaganjima u EU-u.

„Unija tržišta kapitala plan je koji još nije u potpunosti zaživio i koji zahtijeva znatne dodatne napore”, izjavio je Rimantas Šadžius, član Europskog revizorskog suda zadužen za ovo izvješće. „Komisijine mjere za diversifikaciju mogućnosti financiranja MSP-ova i naponi uloženi u razvoj lokalnih tržišta kapitala u okviru unije tržišta kapitala dosad nisu imali učinak katalizatora. Prema mišljenju Suda, snažnija uloga podjele rizika s privatnim sektorom u okviru tržišta kapitala i dalje je jedan od ambicioznih i neodgodivih prioriteta. Time bi se ne samo postigla veća stabilnost financijskog sustava EU-a i njegova otpornost na krizu nego bi taj sustav bio spremniji na poticanje rasta, osobito u slučajevima u kojima tradicionalno bankovno financiranje nije lako dostupno ili kada se ne pokaže uspješnim.”

Revizori su utvrdili da je određeni napredak ostvaren, ali i da su postavljena previsoka očekivanja koja se realno nisu mogla ostvariti uvedenim mjerama povezanim s unijom tržišta kapitala. Do današnjeg dana, većina zakonodavnih akata povezanih s unijom tržišta kapitala ili još nije provedena ili je provedena tek nedavno. Nadalje, mnoge ključne mjere iz Komisijina Akcijskog plana za uniju tržišta kapitala mogu poduzeti isključivo države članice ili je za to potrebna njihova puna podrška. Mnoge mjere koje je Komisija poduzela u okviru svoje nadležnosti bile su neobvezujuće prirode ili su bile tek ograničena opsega. Tim se mjerama nije uspjelo potaknuti znatan napredak u ostvarenju unije tržišta kapitala.

Revizori smatraju da su mjere za diversifikaciju izvora financiranja za poduzeća bile preslabe da bi potaknule i ubrzale strukturni pomak prema većoj uporabi tržišnog financiranja u EU-u. Primjerice, revizori ističu da se još ne vide znatna poboljšanja u omogućavanju lakšeg i jeftinijeg pristupa MSP-ova

U ovom priopćenju za medije iznesene su glavne poruke tematskog izvješća Europskog revizorskog suda. Cjeloviti tekst izvješća dostupan je na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

javnim tržištima. Isto tako navode da je Komisija mogla učiniti više u pogledu promicanja financijske pismenosti među MSP-ovima i potencijalnim ulagačima. Nadalje, donošenje zakonodavstva o sekuritizaciji – koje je moglo poslužiti kao neizravni instrument za financiranje MSP-ova – bilo je pozitivan korak naprijed, ali time još nije ostvaren očekivani učinak olakšavanja financiranja niti se pomoglo bankama da povećaju svoje kapacitete kreditiranja.

Kad je riječ o kapitalizaciji, likvidnosti i razvijenosti lokalnih tržišta kapitala, među državama članicama postoje vidljive zemljopisne razlike. Države članice na zapadu i sjeveru obično imaju razvijenija tržišta kapitala i samopoticajna središta kapitala, dok države članice na istoku i jugu zaostaju. Revizori su utvrdili i da Komisija nije razvila sveobuhvatnu i jasnu strategiju EU-a za prevladavanje tih razlika. Utvrdili su da je Komisija iskoristila svoju ulogu koordinatora u okviru procesa europskog semestra kako bi promicala razvoj i integraciju lokalnih tržišta kapitala i pružila potporu nekim od država članica. Međutim, Komisija nije preporučila svim državama članicama s manje razvijenim tržištima kapitala da provedu relevantne strukturne reforme.

Revizori također navode da Akcijski plan za uniju tržišta kapitala nije doveo do osjetnog napretka u pogledu uklanjanja glavnih prepreka prekograničnim tokovima kapitala. Te prepreke često proizlaze iz nacionalnih zakona, primjerice u području nesolventnosti i poreza po odbitku, ili su posljedica nedovoljnog financijskog obrazovanja. Napredak u uklanjanju prepreka bio je ograničen, djelomično zbog nedovoljne podrške država članica.

Još jedan nedostatak Akcijskog plana za uniju tržišta kapitala bio je taj što su u njemu ciljevi bili nejasno oblikovani. Prioriteti su utvrđeni tek u kasnijoj fazi, a u slučajevima u kojima su postavljene ciljne vrijednosti, one često nisu bile mjerljive. Revizori su utvrdili i da se nije obavljalo redovito i dosljedno daljnje praćenje ostvarenog napretka. Preporučili su Komisiji da znatno ojača svoj okvir praćenja.

Revizori u izvješću iznose i niz drugih preporuka za Komisiju čija je svrha poboljšati djelotvornost projekta unije tržišta kapitala: one uključuju poduzimanje dobro ciljanih mjera kako bi se MSP-ovima dodatno olakšao pristup tržištima kapitala, kao i mjera za rješavanje pitanja rascjepkanosti tržišta i ključnih prekograničnih prepreka ulaganjima. Revizori također pozivaju Vijeće da razmotri kako dodatno razraditi Komisijin prijedlog za rješavanje problema nejednakog poreznog tretmana vlasničkog kapitala i duga koji štetno utječe na razvoj unije tržišta kapitala.

Osnovne informacije

Revizijske aktivnosti Suda relevantne za ovo izvješće dovršene su prije pandemije bolesti COVID-19 pa se u izvješću ne uzimaju u obzir nikakvi događaji i promjene u okviru relevantnih politika do kojih je došlo zbog odgovora na pandemiju.

Sud je u vezi s ovom tematikom već objavio izvješća o [europskom semestru](#), [Europskom savjetodavnom centru za ulaganja](#), [inovacijama u MSP-ovima](#) i [intervencijama EU-a za poduzetnički kapital](#).

Kontakt za medije: Claudia Spiti – E: claudia.spiti@eca.europa.eu (+352) 691 553 547